

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 159 (1504)

O IDEĘ.

Mieliśmy sposobność już parokrotnie zaznajamiać czytelników z głębokimi myślami i trafną, przenikliwą oceną niektórych aktualnych wypadków politycznych prof. Wład. Leopolda Jaworskiego, jednego z najznakomitszych uczonych i filozofów polskich, którzy od pewnego czasu zamieszcza swe artykuły w „Dzienniku Poznańskim”.

W niedzielnym numerze tego pisma znajdujemy artykuł p. t. „O ideę”, który z innej, coprawda, okazyj wypowiedzi bardzo zbliżone, po niekąd niemal identyczne poglądy z temi, które zawierał w przeddzień (sobota 13 b. m.) umieszczony w naszym piśmie artykuł p. t. „Dygresja w przyszłość”.

Nie ukrywamy bynajmniej swego zadowolenia, podnosząc powyższy fakt zbliżności ideowej, która bardzo wyraźnie zaznacza się pomiędzy rozumowaniem autora tego ostatniego artykułu a tokiem myśli tak wybitnego myśliciela jak prof. Jaworski. Fakt ten dowodzi, że nie jesteśmy zupełnie odosobnieni w swojej krytyce dominujących obecnie wśród ogółu poglądów na podstawy i cele tworzenia się i istnienia państwa. Najbardziej jednak pocieszającym zjawiskiem jest niezgodność w krytyce, w negacji, lecz wspólność wniosków i konkluzji, która w obu artykułach jest widoczna, o czym czytelnik z poniższego z łatwością się przekona.

W poprzednim moim artykule p. t. „Mistycyzm w polityce” — pisze prof. Wł. Leopold Jaworski — starałem się wykazać, że idea jest warunkiem egzystencji narodu, a nie tylko pewnym plus, budzącym nowe, potrzebne energie. W pochodzie do osiągnięcia tej idei rządzący winien realizm, ale ci, którzy kierują narodem, winni mieć ciągle przed oczyma wielki cel, winni zdawać sobie sprawę z zadań, które naród ma wobec innych narodów spełnić, jeżeli ma być zbędnym w wielkim zespole ludzkości.

W kilka dni później przychodzi mi potwierdzenie mego poglądu. Nie jeden z najefektywniejszych współczesnych polityków, ale z pewnością jeden z najmądrzejszych, b. kanclerz rzeszypolitej austriackiej, ks. Seipel miał na wielkim zgromadzeniu katolików austriackich wykład o idei austriackiej. Nie zajmuję się tym wykładem z tego punktu widzenia, który jest aktualnym, to jest z punktu widzenia kwestji przyłączenia Austrii do Niemiec. Nie wchodzi także w merytorykę sprawy i nie będę oceniał czy ks. Seipel ma — właśnie co do Austrii — rację. Podniosę tylko pewne zasadnicze twierdzenia, które mają znaczenie ogólne i są naprawdę pouczające.

Austria upadła, mówił ks. Seipel, ponieważ nie spełniła swego zadania wychowawczego, wobec swych wschodnich sąsiadów. Oszłołomiona idea omnipotencji państwa i nacjonalizm zapóźno zdecydowała się utworzyć z swych różnorodnych części wyższej jedności opartej na podstawie gwarantującej prawnie ich samodzielność. Byli ludzie, którzy nawoływali do tego przekształcenia, ale były to głosy wolających na puszczy, a tych, którzy je podnosili okrzykiem za zdradców. Rozebrało Austrię, odebrało jej przedewszystkiem ekonomiczną podstawę bytu. Nad odrestaurowaniem ich

pracuje Austria od dziesięciu lat z trudem wielkim, bo pozbawiona dotychczasowych źródeł surowców i rynków zbytu nie ma przedmiotów do kompensacji, a bez niej niema mowy o traktatach handlowych. Winniśmy, kończył ks. Seipel stać z szacunkiem przed ideami, bo idee są twórcami Boga. Nie powinniśmy pozwolić, aby nam je fałszowano, ale tem mniej nie wolno nam samym fałszować je z niecierpliwości naszych serc. Strzeżmy się rozłąki z ideą, abyśmy znowu nie upadli.

Wszystko możemy podpisać, co ks. Seipel mówił. Austria przez cały wiek nie była w stanie uświadomić sobie swej idei w tym stopniu, aby uznać jej realizację za konieczny warunek swej egzystencji. Dlatego upadła. Idea ta polegała na stosunku do innych narodów. Nie zdobyła się na rozwiązanie tej kwestji wewnątrz swego państwa, własnymi siłami, narzucono jest też to rozwiązanie gwałtem z zewnątrz, po katastrofie. Szaleństwem było i jest mniemać, że można cały kalendarz najwyszukiawszy nawet środkami politycznymi i administracyjnymi zmieścić z powierzchni świata. Kto tak myśli, ten sądzi, że potrafi historię i kulturę ludzkości cofnąć o półtora wieku wstecz, do Neapolona, który na wyspie św. Heleny mówił o sobie, iż jednej zasługi swej wobec historii jest pewien, że wszędzie, gdzie wniósł swe orły, budził uczucia narodowe. Austria zginęła przez ciasne horyzonty swych mężów stanu czyli zginęła właśnie przez to, że jej polityka nie była realizacją idei. To właśnie powiedział ks. Seipel i to należy ciągle za nim powtarzać.

Nie wchodzi w to, jaki prawny kształt ma otrzymać porozumienie narodów wchodzących w skład jednego państwa. Jest pewnem jednak, że jakkolwiek kształt nie może negować tej właśnie jedności państwa. Przystać tylko należy przed trzymaniem będących w obiegu schematów powtarzanych bezkrytycznie, bez analizy ich treści. Idzie o to, aby stworzyć pewien kompleks norm odrębnych dla każdego z narodów, ale ta odrębność nie może pójść w tym kierunku, aby rujnować całość. Jaką nazwę nadamy temu kompleksowi, jest rzeczą obojętną. Tymczasem nazwa, nie treść, jest u nas przedmiotem walki. Mamy federalistów i przeciwników federacji, mamy zwolenników autonomji terytorjalnej i jej wrogów, mamy polityków o programach autonomji narodowej, gospodarczej i politycznej i takich, którzy mówią, że innym narodom wystarczy dać tylko suto jeść. Demagogia nacjonalistyczna chwytła te hasła i odpowiednio zożydza. Potrzeba więc tutaj przedewszystkiem jasności i uczciwości. Sama nazwa „unja”, „federacja”, „autonomja” jest niczem, jego pojęcia nie wypełni się normami, prawem i praktyką tego prawa. To właśnie powiedział ks. Seipel. Powiedział, że tych wielkich kwestji nie można zatłoczyć „z niecierpliwością serc”, powiedział więc, że trzeba je mieć w sercu, to jest, że trzeba mieć właśnie idee, ale że jej nie wolno realizować „niecierpliwie”, to jest pod wpływem hasła, które — najpiękniejsze nawet nie może nie uleść degeneracji, jeżeli je weźmie do swego arsenału demagogia.

Któż wątpi, że bez chleba, odzieży i ciepła każdy naród i państwo upadnie. Ale ks. Seipel przypomina, że narody i państwa upadają, gdy nie mają idei, gdy jej sobie nie uświadomiją lub ją same sobie fałszują albo pozwalają innym na to fałszowanie.

Tragiczny koniec bohaterskiego lotu.

Katastrofa w pobliżu Azorów.

Major Idzikowski zabity — Kubala ranny — samolot strzaskany.

Samotna mogiła.

Na zachód od groźnego trzonu archipelagu Azorskiego wznosi się samotna wyspa Graziosa, skalistym słupem granitowym wbita w ocean Atlantycki. Przewalają się u jej stóp wzburzone fale, przelatują nad nią wichry szumiące i krzyk mew, zabłąkanych na dalekim oceanie.

Wyrosła teraz na samotnej wyspie, na ustronnym cmentarzu, otoczonym wieńcem palmowych drzew i spalonej od żaru słonecznego roślinności mogiła polskiego lotnika, majora Idzikowskiego, który rozbił się przy lądowaniu w czasie eksplozji zbiornika z benzyną, gdy pokonany wichrem i zawieją huraganowej siły razem z towarzyszem majorem Kubalą lądować musiał, rezygnując z dalszego lotu nad Atlantykiem, lotu którego celem miał być daleki Nowy-Jork.

Zginął lotnik, reprezentujący barwy polskie w tym gigantycznym wysiłku woli, nerwów i teźny fizycznej jakim jest zdobycie Atlantyku północnego od strony Europy. Zamknęły się na zawsze bohaterskie oczy, lęku nieznające. Nie wyprząż już błękitniejącego w mroku oddalenia pasma ziemi amerykańskiej, ani się usta nie rozdzwieją kolumbowym krzykiem: ziemia, ziemia!

Cała Polska — jak długa i szeroka, od podniebnych Tatr — aż po sine fale morza Bałtyckiego — od zachodnich do wschodnich rubieży okrywa się żałobą po jednym z tych, których imię głoskami ognistemi zapisane zostało do księgi nieśmiertelnych całej ludzkości, jako jednego z pionierów lotnictwa, który rąbał ścieżki i ciałami swymi wbił ją drogowskazy dla przyszłych pokoleń.

I dlatego mogiła na samotnej wyspie jest dla Polski pomnikiem dumy i świadectwem ogromnej teźny i bohaterskiego wysiłku dwóch żołnierzy polskich, którzy przed odłotem rzucili zdumionemu światu wyzwanie: „zwycięzimy — albo zginieemy”.

I dopełnili słów tej przysięgi najstraszniejszej! Dziś Polska po spartańsku witać powinna jednego z synów, który takiej przysiędze wierny, niestety nie z tarczy, lecz na tarczy przybywa, śmierć — miast laurów sławy znalazłszy.

Spoczywać będzie na skalistej wyspie samotnej z twarzą zwołoną w stronę dalekiego lądu utęsknionej Ameryki — a wichry wiejące nad wyspą od wschodu — szeptać mu będą wieści z ojczyzny. A czasem jadący obok okręt północnego państwa salutować będzie banderą samotną mogiłę bohaterskiego rodaka, albo samolot ku brzegom Ameryki zwyciężko lecący rzuci wieńiec kwiatów na polskiej ziemi wyrosłych, jako jedyną nagrodę za nieobjęty wysiłek bohaterstwa.

Brak wiadomości od lotników

WILLACOUPLAY, 14. VII. (Pat). Lotnicy francuscy, Costes i Bellonte, którzy wylądowali tu dziś o 9.25 rano, po zaniechaniu lotu nad Atlantykiem, zapytani o lotników polskich, oświadczyli, że ani razu nie znajdowali się w kontakcie z nimi. W pewnej chwili usłyszeli sygnały jakiegoś statku, który starał się schwytać wiadomość od lotników polskich, jednakże, jak się zdaje, aparat radiowy samolotu polskiego działał nienormalnie.

Defekt motoru.

NOWY YORK, 14. VII. (Pat). „Associated Press” otrzymała radio okrętu Narenta donoszące, że lotnicy polscy o godz. 7 m. 36 czas Greenwich znajdowali się pod 40.30 st. szerokości północnej 26.48 st. zachodniej. Samolot „Marszałek Piłsudski” sygnalizował wadliwe funkcjonowanie motoru. Kierunek lotu nie uległ jednak zmianie. Samolot posuwał się nadal w stronę Stanów Zjednoczonych. Depesza zaznacza, że radiogram przejęty przez okręt Narenta, zdaje się być jednak wcześniejszy od depeszy, sygnalizującej lotników w okolicy Horty.

Poszukiwanie lotniska.

PARYŻ, 14. VII. (Pat). Agencja Havas otrzymała o godz. 4 popoł. od swego korespondenta z Horty na Azorach następującą depeszę: Lotnik Idzikowski zażądał wczoraj o godz. 6.45 wieczorem wskazania mu miejsca lądowania. Jako miejsce lądowania wskazano mu natychmiast depeszą radiową plac pilki nożnej, oświetlony 6 reflektorami. Do tej chwili nie udało się nie więcej usłyszeć, mimo dalszych usiłowań stacji nadawczej radiowej statku woj. „Iskra”.

Katastrofa podczas lądowania.

PARYŻ, 14. VII. (Pat). Jak podaje Agencja Havas w depeszy z Horty o godz. 19.10, lotnicy polscy spadli w pobliżu wyspy Graciosa, przyczem jeden z nich poniósł śmierć, drugi zaś wyszedł bez szwanku.

BERLIN, 14. VII. (ATE., Godz. 20). Agencja Telegraphen Union donosi z Nowego Jorku, iż samolot polski uległ katastrofie podczas próby lądowania w sobotę wieczorem na jednej z wysp Azorskich Graciosa. Według tych doniesień major Idzikowski został zabity, a mjr. Kubala raniony.

Depesza dowódcy statku „Iskra”.

PAT. donosi: Godz. 0.45. Otrzymał następującą depeszę radiową ze statku „Iskra”, który dokonywał poszukiwań lotników polskich u wybrzeży Azorów:

„SAMOLOT W CHWILI LĄDOWANIA NA WYSPIE GRACIOSY EKSPLODOWAŁ. MJR. IDZIKOWSKI ZABITY. POGRZEB ODBYŁ SIĘ DZIŚ O 3 POPOLUNI. MJR. KU-

Meldunek majora Kubali.

PARYŻ, 15. VII. (Pat). Ambasada polska bezpośrednio od mjr. Kubali otrzymała depeszę, wysłaną z Santa Cruz na wyspie Graciosa dnia 14 b. m. treści następującej: Motor wysadzał. Wróciliśmy na Azory.

W czasie lądowania motor stanął. Aparat spalony. Wyciągnięty z palącego się aparatu Idzikowski ciężko raniony. Nogę złamał. Mało nadziei utrzymania przy życiu.

Pogrzeb ś. p. majora Idzikowskiego.

Żeglowiec polski „Iskra” oddał ostatnie honory.

HORTHA, 15. VII. (Pat). Żeglowiec polski „Iskra” odpłynął ku wyspie „Graciosa” w celu oddania ostatnich honorów zmarłemu mjr. Idzikowskiemu, który został pogrzebany na cmentarzu miejscowym na wyspie Graciosa.

Cała ludność wyspy, głęboko

przejęta katastrofą, przyłączyła się do żałobnego orszaku. Ponieważ katastrofa nastąpiła w sobotę o godzinie 21 min. 30 w-g czasu miejscowego, przeto lotnicy polscy utrzymywali się w powietrzu przez 18 godzin.

Zwłoki bohaterskiego lotnika zostaną przywiezione do kraju.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Donoszą z Lizbony, że polski statek szkolny „Iskra” jeszcze w ciągu dnia wczorajszego opuścił port na wyspie Graciosa. Na pokładzie statku znajduje się ranny major Kubala.

Zwłoki zmarłego bohatera ś. p.

Kondolencje z powodu tragicznego zgonu ś. p. majora Idzikowskiego.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

W dniu wczorajszym ambasador Francji p. Laroche i poseł Stanów Zjednoczonych p. Stetson złożyli na ręce wicemin. spraw zagranicznych p. Wysokiemu kondolencje rządowej polskiej z powodu bohaterskiej a tak tragicznej śmierci lotnika polskiego.

Stan zdrowia majora Kubali jest zadawalający.

LIZBONA, 15. VII. (Pat). W/g doniesień dzienników z Horty, major Kubala został umieszczony w szpitalu

majora Idzikowskiego przywiezione zostaną do kraju prawdopodobnie na pokładzie statku „Iskra”, które ze swej podróży ćwiczebnej wraca wprost z wysp Azorskich do Gdyni we wrześniu b. r.

Echa katastrofy w Ameryce.

NOWY YORK, 15. VII. (Pat). Komitet przyjęcia, po otrzymaniu w polskim konsulacie ostatnich wiadomości o lotnikach polskich, przekształcił się na komitet żałobny.

Setki Polaków zgromadziło się przed gmachem konsulatu, oczekując z niecierpli-

wością potwierdzenia wiadomości o śmierci Idzikowskiego.

Obecnie wysunięto plan odbycia żałobnych nabożeństw we wszystkich miastach Stanów Zjednoczonych, w których znajdują się kolonie polskie.

Urzędowy komunikat o przebiegu katastrofy.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Dowiadujemy się, że departament aeronautyki M. S. Wojsk. i sztab główny, wydając wspólnie komunikat urzędowy o przebiegu katastrofy samolotu Idzikowskiego i Kubali na wyspach Azorskich.

Komunikat ten ukaże się prawdopodobnie w nadchodzącej środę, do tego bowiem czasu władze spo-

dziewają się otrzymać urzędowe zawiadomienie od władz portugalskich i raport od komendanta, przebywającego u wysp Azorskich polskiego statku szkolnego „Iskra”.

We środę również odbędzie się w Warszawie uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. majora Idzikowskiego.

WIADOMOŚCI z KOWNA

WYROK W SPRAWIE STUDENTÓW, OSKARŻONYCH O DOKONANIE ZAMACHU NA WOLDEMARAŚA.

Wczoraj sąd polowy rozpatrzył w dniach od 9 do 12 b. m. sprawę 10 osób, oskarżonych o działalność antypaństwową i zamieszanych w zamachu majowym. Wszyscy oskarżeni uznani są za winnych brania udziału w tajnych organizacjach i tego, że ukrywając się pod firmą różnych lewicowych stowarzyszeń studenckich, dążyli do obalenia istniejącego na Litwie ustroju przy pomocy powstania i aktów terrorystycznych oraz rozpowszechniali nielegalną literaturę i utrzymywali kontakt z terrorystycznymi grupami studentów. Wszyscy oskarżeni są studentami Jednego z nich skazano na 15 lat ciężkiego więzienia, jednego — na 10 lat ciężkiego więzienia, czterech — na karę od 6 do 4 lat ciężkiego więzienia, dwóch — na trzy lata więzienia i dwóch — na półtora roku więzienia.

ZNIENIESIE WIZ MIĘDZY LITWĄ A WŁOCHAMI.

Pierwszego sierpnia mają być zniesione wizy w stosunkach między Litwą a Włochami.

ZWOLNIENIE GŁÓWNEGO BUCHALTERA BANKU LITEWSKIEGO.

Główny buchalter Banku Litwy, Landsberg, który niedawno był oskarżony o nadużycie z ciekawości, lecz przez sąd uniewinniony, został pomimo to w ostatnich dniach zwolniony z zajmowanego stanowiska.

GEN. REZ. P. PLECHAWICZUS BUDUJE MŁYN.

Gen. rez. P. Plechawiczus zamieszkał w Szkuadach i odbudowuje młyn, który w swoim czasie spłonął. Młyn ma być urządzony podług najnowszych wymagań techniki.

ZLOKALIZOWANIE EPIDEMII TYFUSU BRZUSZNEGO W WORNACH.

Panująca od kilku miesięcy epidemia tyfusu brzusznego w obozie koncentracyjnym dla więźniów politycznych w Wornach w dniu 13 b. m. została zlokalizowana; z 95 chorych na tyfus zmarło 14, w tej liczbie 2-ch wybitnych socjaldemokratów. Pozostali w liczbie 71 izolowani w specjalnym budynku, położonym w obrębie obozu koncentracyjnego.

WYSTAWA W KRETYNDZIE.

We wrześniu zostanie otwarta w Kretyndzie wystawa rolnicza. W wystawie weźmie również udział kraj Kłajpedzki.

ZAŁOŻENIE MŁYNU DLA LUSZCZENIA RYZU.

Grupa importerów kłajpedzkich zwróciła się do Departamentu Handlowego z prośbą o wprowadzenie dla ochronego na wwozony ryż luszczonej, importerzy kłajpedzcy zamierzają bowiem założyć w Kłajpedzie młyn dla luszczenia ryżu. Co rok wwozi się i spożywa w Litwie 600 tys. centnarów ryżu. Z chwilą założenia odpowiedniego młynu będzie się sprowadzało do Litwy nieluszczonej lub do połowy luszczonej ryż, który jest znacznie tańszy od obecnie wprowadzonego luszczonego. Na założenie młynu niezbędna jest suma 500 tys. litów.

EKSPLOATACJA LASÓW W ROKU PRZYSZŁYM.

Według planu, opracowanego przez Departament Leśny, w roku przyszłym w 37 rejonach leśnych zostanie wyrąbanych 1.888.000 festmetrów lasu.

634 tys. festm. przeznaczonych jest dla potrzeb ludności miejscowej, 624 tys. na potrzeby handlowe i przemysłowe, 622 tys. na sprzedaż. Gatunki, nadające się dla wywozu zagranicę, będą sprzedawane z przetargów. Przeważną część lasu zostanie wyrąbana w rejonach Birzańskim, Kiejdańskim, Rocińskim, Kurszańskim, Tauragowskim i Wilkomirskim. Najmniej lasu wyrąbie się w rejonach Uciańskim, Orzańskim, Szkuadskim, Sejeńskim i Poniemunskim.

ZAMKNIĘCIE FABRYKI.

W Możkajach została zamknięta fabryka, która wytwarzała pudełka zapalnicze. 100 robotników pozostało bez pracy.

Zjazd Legionistów

odbędzie się w Nowym Sączu dnia 11 sierpnia.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W dniu 11 sierpnia r. b. odbędzie się w Nowym Sączu doroczny zjazd Legionistów. W zjeździe tym weźmie udział prawdopodobnie Marszałek Piłsudski, który bezpośrednio po tem w dniu 13-go sierpnia wyjedzie do Rumunii na wypoczynek letni, który spędzi tak samo jak w roku zeszłym w willi d-ia Skupiewskiego w miejscowości Targowiszki. Pobyt Marszałka Piłsudskiego w Rumunii potrwa do połowy września.

Wizyta włoskiej floty wojennej w Gdańsku i Gdyni.

GDĄŃSK, 15. VII. (Pat). W dniu 5 sierpnia przybędzie do Gdańska eskadra włoskiej floty wojennej, złożona z dwóch okrętów.

Eskadra zabawi w Gdańsku do 10 sierpnia. Poprzednio eskadra włoska przebywać będzie, jak już donosiliśmy, w Gdyni.

Kronika telaeracyjna.

— Skazany w procesie o fałszerstwach dokumentów Pawłowski przedłożył policji dowód, że otrzymał pozwolenie pobytu poza granicami Prus. Wobec tego wypuszczono go w sobotę z aresztu, a w niedzielę przekroczył Pawłowski granicę pruską, narazie w kierunku niewiadomych.

KOMUNIKAT

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić WPP. Klientów, że z dn. 29 czerwca 1929 roku całkowite urządzenie Fabryki Obuwia Mechanicznego „CEDA” przeszło na wyłączną własność Fabryki Obuwia Mechanicznego

„CETANJA” Sp. Akc.

Fabryka pozostaje pod osobistym kierownictwem p. B. Cetlina, byłego zarządcy fabryki „CEDA”.

Żywimy nadzieję, że wyroby nasze zadowolą i nadal na uznanie z strony WPP.

Fabryka Obuwia Mechanicznego „CETANJA” S. A.

Przedstawicielstwo na Wileńszczyźnie

F-ma B. RIMINI i POŚWIAŃSKI, Wilno, Rudnicka 6, telefon 12-20.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Projekt utworzenia syndykatu eksportowego drzewa.

W sferach rządowych jest obecnie ponownie rozpatrywana sprawa utworzenia centrali eksportowej dla drzewa, pochodzącego z lasów państwowych. Centrala taka nosiłaby nazwę bądź syndykatu eksportowego, bądź polskiego tow. dla handlu drzewem. Swego czasu sprawą utworzenia takiej instytucji zajmował się Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów, jednakże sprawa ta nie mogła być wówczas załatwiona wskutek zasadniczych braków w pierwotnym projekcie. W myśl obecnie projektowanej formy większość udziałów przyszłego syndykatu eksportowego drzewa należałaby do rządu, a ściślej do dyrekcji lasów państwowych, pewien udział miałby w tem Bank Gosp. Krajowego i przemysł prywatny, ale tylko w stopniu ograniczonym. Istnieje też projekt, aby część udziału takiego syndykatu eksportowego odstąpić jednej z firm zagranicznych, pracujących w polskim drzewnictwie, a rozporządzających dostatecznymi kapitałami.

Głównym zadaniem syndykatu eksportowego byłoby skupianie drzewa z lasów państwowych i odprowadzanie go na rynek zagraniczny. Byłaby to więc działalność o charakterze wybitnie handlowym.

Nie ulega kwestii, że myśl utworzenia syndykatu eksportowego, będącego centralnym biurem sprzedaży drzewa jest w założeniu swoim zdrowa i może przynieść dla kraju pożądane rezultaty. Jednakże obawiać się należy, że zbyt duży udział Państwa w tej instytucji nadadłby jej charakter zbyt państwowy, a tem samem monopolistyczny i etatystyczny, co dla prywatnych producentów byłoby zjawiskiem niebardzo pożądanym. Przytem administracja lasów państwowych nie bardzo jest przygotowana do zadań o charakterze wybitnie handlowym. Personalnie administracji lasów głównie jest nastawiony na ochronę i zakładanie lasów, a nie na sprzedaż i eksport zagranicę. Do tego potrzebna specjalnych uzdolnień i specjalnych kwalifikacji.

Nie należy zapominać, że przyszły syndykatek eksportowy drzewa wchodziłby w skład swemu zadaniu, o ile działalność jego oprze się na należycie prosperujących i odpowiednio zorganizowanych ośrodkach produkcji drzewa. Ku zreorganizowaniu i względnie stworzeniu nowych ośrodków produkcji drzewa winny, jak sądzimy, zmierzać teraz wysiłki administracji lasów państwowych.

G. H. Nr. 157/29.

Organizowanie t. zw. katastrof przemysłowych przy Wileńskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie przystępuje do zorganizowania t. zw. katastrof przemysłowych t. j. wykazu wszystkich istniejących w okręgu Izby przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, z uwzględnieniem szczegółowych danych natury ekonomicznej i prawnej o każdym przedsiębiorstwie.

Prowadzenie katastrof należy do obowiązków Izby, co wynika z art. 4 ust. 13 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Izbach Przemysłowo-Handlowych z dn. 15 lipca 1927 roku.

Na to, aby Izba mogła skutecznie spełnić swe zadania jest rzeczą niezbędną prowadzenie katastrof, z którego możnaby czerpać szczególne i stale aktualne informacje, tylko one bowiem umożliwiłyby Izbie należytą obronę interesów handlu i przemysłu. Wiadomości, zacierpnięte z katastrof będą stanowiły materiał dla prac Izby, na podstawie tych informacji Izba będzie mogła podejmować odpowiednie kroki w interesie sfer reprezentowanych, będzie mogła uzasadnić postulaty handlu i przemysłu przedstawiane władzom rządowym i samorządowym.

Ważną dziedziną prac Izby jest pośrednictwo handlowe. Już obecnie do Izby są kierowane pisma z kraju i z zagranicy z prośbą o wskazanie firm, produkujących dane artykuły, względnie zajmujących się sprzedażą takich, a przedewszystkiem firm, mogących importować, względnie eksportować różne towary zagranicę.

Również Urzędy państwowe i samorządowe zwracają się do Izby przed udzieleniem zamówień, z prośbą o wskazanie poważnych przedsiębiorstw, mogących należycie daną robotę wykonać.

Dla działu pośrednictwa handlowego katastrof będzie właśnie głównym źródłem informacji szybkiej i ścisłej z warunkiem oczywiście, że będzie dokładną i stale aktualną co do zawartych w nim danych.

W celu stworzenia takiego katastrof, któryby najlepiej spełniał swe zadania, Izba Przemysłowo-

Handlowa w Wilnie rozsyła obecnie do wszystkich większych przedsiębiorstw w swoim okręgu (województwa Wileńskie, Białostockie, Nowogródzkie i Poleskie), a mianowicie do przedsiębiorstw handlowych, wykupujących świadectwa przemysłowe kategorii I-ej i II-ej oraz do przedsiębiorstw przemysłowych kategorii od I-ej do IV-ej specjalne kwestionariusze z prośbą o możliwie najdokładniejsze ich wypełnienie. Kwestionariusze te winny być zwrócone Izbie w ciągu miesiąca od daty wysłania.

Izba nadmieniam, że wypełnienie kwestionariuszy jest obowiązkiem przedsiębiorstwa, co wynika z art. Roz. Prezydenta Rz. Polsk. o Izbach Przem.-Handlowych i ostrzeżenie, że winni niezasosowania się do polecenia Izby w sprawie dostarczenia kwestionariuszy, będą karani grzywną do 300 zł.

Biuro Izby gotowe jest służyć wskazówkami w razie wątpliwości przy wypełnianiu kwestionariusza i to tak ustnie, (również telefonicznie) jak i listownie.

Izba podkreśla, że dostarczone wiadomości w żadnym wypadku nie będą użyte dla celów podatkowych, a służyć będą do wewnętrznego użytku Izby jako materiał do Jej prac.

Z CAŁEJ POLSKI

— Doptyt do Polski kapitału zagranicznego. Bank dla handlu i Przemysłu w Warszawie podwyższa dotychczasowy swój kapitał. Nową emisję Banku pokrywa grupa kapitalistów francuskich która jednocześnie udziela znacznych kredytów bankowi i koncentruje w tymże Banku rozległe swoje interesy w Polsce. W nowych władzach Banku grupa francuska reprezentowana w 1/3 a grupa polska w 2/3. (—)

— Rentowność domów mieszkalnych w Polsce. Instytut Badania Konjunktur i cen przystępuje do badań nad rentownością domów mieszkalnych w Polsce. Wyniki tych badań będą miały doniosłe dla rozwiązania zagadnienia rozbudowy miast.

Prawda i plotki o podróży i wycieczki premiera Świtalskiego.

W „Kurjerze Porannym” z dnia 13 b. m. czytamy: „W związku z wyjazdem premiera Świtalskiego na wycieczkę do Francji rozszły się najrozmaitsze pogłoski, kolportowane przez prasę opozycyjną. I tak niektóre pisma przyniosły wiadomości w formie depeszy o zamierzonym spotkaniu premiera Świtalskiego z b. premierem Bartlem w Lozannie.

Jak się dowiadujemy, wiadomość ta nie odpowiada prawdzie. Prof. Bartel w czasie wyjazdu premiera Świtalskiego z Warszawy znajdował się w Lucernie, skąd 9 b. m. udał się do Lozanny, a na 17 b. m. zapowiedziany jest przyjazd jego do Paryża.

O żadnym spotkaniu obu premierów w Lozannie czy też gdziekolwiek indziej w tutejszych kołach miarodajnych nic nie wiadomo, jak również nie wiadomo nic o porozumieniu się telegraficznym premiera Świtalskiego z prof. Bartlem w sprawie ich spotkania.

Jak się dowiadujemy, do Biarritz, gdzie znajduje się prem. Świtalski, oraz pulk. Sławek, przybyli również ambasador polski w Paryżu Chłapowski oraz poseł w Berlinie min. Knoll. Przybył ma podobno również z Rouen minister spraw zagran. Załeski oraz min. Składkowski, który bawi we Francji.

W związku z przyjazdem posła Knolla w niektórych kołach politycznych rozszła się pogłoska o możliwości powołania min. Knolla na stanowisko wicepremiera. Wedle naszych informacji wiadomość ta, jak również zamiar utworzenia stanowiska wicepremiera nie są aktualne.

— Podwyżka taryfy kolejowej od 1 października. Związek Przemysłowców Drzewnych w Wilnie otrzymał pismo Ministerstwa Komunikacji, w którym Ministerstwo donosi, że nowa podwyższona taryfa przewozowa wejdzie w życie z dniem 1-go października b. r. Podwyżka ta nie będzie jednakowa dla wszystkich artykułów. Przy odbieraniu podwyżki przewozowej dla poszczególnych artykułów Ministerstwo weźmie pod uwagę materiał dostarczony przez poszczególne zainteresowane organizacje gospodarcze. (—)

KRONIKA SAMORZĄDOWA

— Uporządkowanie finansów miast. Związek Miast Polskich zwołuje na dzień 15-go września do Poznania konferencję w sprawie uporządkowania finansów komunalnych. Na konferencję mają przybyć delegaci 500 miast, należących do Związku. (—)

GIELDA WARSZAWSKA z dn. 15. VII. b. r. WALUTY I DEWIZY.

Belgia 123,94. Holandia 358,28. Kopenhaga 237,57. Włochy 46,65. Paryż 34,91 1/2. Praga 26,38 1/2. Szwajcaria 171,52. Sztokholm 239,03. Wiedeń 125,49 1/2. Berlin 212,42 1/2.

Papiery procentowe: Pożyczka inwestycyjna 106,50 — 106,25. Dolarówka 62 — 60,75. 5% konwersyjna 44 — 44,50 — 44. 5% kolejowa 39, 6% dolarowa 83. 7% stabilizacyjna 91,50. 10% kolejowa 102,50. 8% L. Z. Banku Gosp. Kraj. i B. Roln., obligacje B. Gosp. Kraj. 94. Te same 7% 83,25. 4 1/2% ziemskie 48,50. 4 1/2% warszawskie 47. 8% warszawskie 66,75.

Akcje: B. Polski 158,75 — 159,25. Zarobk. 78,50. Elektryczna w Dąbrowie 91. Firlej 51. Węgiel 68. Lilpop 28,50 — 28,25. Mordziejów 25. Starochowice 27,25. Borkowski 11.

Oświadczenie lotników francuskich.

Lepiej 10 razy lecieć z N.-Jorku do Paryża, niż raz z Paryża do N.-Jorku.

VILLACOUBLAY, 14. VII. (Pat.) Costes oświadczył, że w odległości 200 mil od wybrzeży kontynentu europejskiego napotkał na bardzo silny wiatr, z powodu którego szybkość samolotu wyniosła 200 klm. na godzinę zmniejszyła się do 80. Samolot przeleciał 5.400 klm. w ciągu 24 godzin. Costes dodał, że wiedział, iż przelot przez Atlantyk ze wschodu na zachód jest bardzo trudny, nigdy jednak nie byłby przypuszczał, że nastroje tak olbrzymie trudności. Przelot jest możliwy, o ile natrafiliby się na idealne warunki atmosferyczne. Costes zaznaczył na koniec, że lepiej 10 razy lecieć z New Jorku do Paryża, niż raz z Paryża do New Jorku.

Głosy prasy niemieckiej o katastrofie.

BERLIN, 15. VII. (Pat.) Głosy prasy niemieckiej o katastrofie, jaka spotkała polskich lotników, są naogół wstrząsające i opierają się w pierwszej linii na depeszach paryskich. We wszystkich dziennikach przeważają napisy: „Nieudany lot transoceaniczny”. Pod tytułami temi przedstawione są równocześnie niepowodzenia prób francuskiej polskiej i amerykańskiej.

Jedynie tylko „Vossische Ztg.” nazywa w tytule nieszczęście mjr. Idzikowskiego i Kubali „fiaskiem”. Korespondent warszawski tegoż dziennika donosi, że wynik lotu polskiego wywołał w stolicy Polski ogromne wrażenie.

„Deutsche Allgemeine Ztg.” zaopatrjuje depesze paryskie na ten temat redakcyjnym dopiskiem, w którym podkreśla zasługi majora Idzikowskiego, jako pioniera lotów transoceanicznych w Polsce, przypominając sobie w roku zeszłym przez parowiec niemiecki „Samos” i zaznacza, że tragiczny koniec polskiego lotu wywołał również w Niemczech szczerze współczucie.

Fakt, że lotnicy francuscy, natrafivszy na wiatry przeciwe, zawrócili z powrotem do Francji, oceniany jest przez prasę berlińską jako decyzja roztropna, jakkolwiek może bolesna dla dumy narodowej francuskiej, która w dn. 14 lipca spodziewała się na dzień duszy tryumfu w pokonaniu oceanu w kierunku zachodnim.

Groźne chmury na Dalekim Wschodzie.

Możliwość wybuchu wojny chińsko-rosyjskiej.

WIEDEŃ, 15. VII. (Pat.) Według „United Press”, wiadomości nadchodzące z Mandżurji wskazują na niebezpieczeństwo wybuchu wojny pomiędzy Chinami a Rosją.

Na granicy rosyjskiej skoncentrowano 3 mandżurskie brygady kawalerji i inne oddziały wojskowe, oraz oddziały emigrantów białogwardystów.

Opinia Japonji.

TOKJO, 15. VII. (Pat.) Japońskie władze wojskowe nie przypuszczają, ażeby mogło nastąpić podjęcie wro-

Pan Prezydent Rzplitej w Krakowie.

KRAKÓW, 15. VII. (Pat.) Przed godz. 6, samochody wiozące Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i jego otoczenie, stanęły na gruncie woj. krakowskiego we wsi Węgrzce.

Przy bogato przystrojonej bramie tryumfalnej zgromadziła się licznie przybyła z okolicznych miejscowości, w barwnych strojach ludność ziemi krakowskiej. Wzdłuż drogi ustawiły się banderki konne i oddziały przysposobienia wojskowego. Wysiadającego Pana Prezydenta witał woj. Kwaśniewski, dowódca O. K. gen. Wróblewski i inni, a zgromadzona ludność wznosiła entuzjastyczne okrzyki na jego cześć.

Po tem powitaniu Pan Prezydent udał się w dalszą drogę i o godz. 6 stanął przed bramą triumfalną na Prądniku Czerwonym, gdzie witali dostojnego gościa przedstawiciele władz rządowych, miejskich i wojskowych.

W chwili, gdy Pan Prezydent wysiadł z auta, orkiestra wojskowa 20 p. p. odegrała hymn państwowy. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej i powitaniu, Pan Prezydent podszedł w stronę grupy uczniów ochronki im. Tadeusza Kościuszki, którzy zgromadzili się na powitanie Pana Prezydenta. Jedno z dzieci wygłosiło wierszyk powitalny.

Pan Prezydent głęboko wzruszony ucałował serdecznie dziecko, pozem wraz ze swą wiałd od auta i pojechał do Zamku. Przy Barbakanie witała Pana Prezydenta rada miejska, korporacje, delegacja 42 ochotników krakowskich z chorągiewkami oraz towarzysztwa strzeleckie i kurkowe. U wylotu poszczególnych ulic ustawione były orkiestry. Dzieci szkolne obspowiadały samochód Pana Prezydenta kwiatami.

Na placu Bernardyńskim u stóp Wawelu w wojskowym ordynku ustawiła się Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, ze sztandarami i odznakami, powstańcy 63 roku, inwalidzi, rezerwiści i inni wojskowi. Członkowie związków wojskowych w entuzjastycznym nastroju witali Głowę Państwa, wznosząc gorące okrzyki na cześć najdostojniejszego zwierzchnika państwa i Armji. Pan Prezydent po pozegnaniu się z przedstawicielami władz udał się do komnat na Wawelu, Przed Zamkiem zaciągnięto warty honorowe.

Zjazd Międzynarodowego Związku Włókienniczego w Warszawie.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Warszawie obrady Międzynarodowego związku włókienniczego, na którym byli obecni delegaci kilkunastu państw Europejskich: Niemiec, Francji, Anglii, Belgji, Szwajcarii, Ameryki i t. d. Po całym szeregu przemówień i referatów, wygłoszonych przez poszczególnych delegatów państw, a odnoszących się do najaktualniejszych zagadnień włókienniczych zabrał głos sekretarz generalny Związku i Biura p. Shaw, obecny minister w gabinecie Mac Donalda, który w asystencji p. Szczerkowskiego, przewodniczył obradom.

P. Minister Shaw oświadczył w sposób kategoryczny, że wobec pełnych nieporozumień widzi się zmuszony do zrezygnowania ze stanowiska generalnego sekretarza Biura Związku włókienniczego. Oświadczenia tego zebrani nie przyjęli do wiadomości i w ten sposób została ta sprawa zlikwidowana.

W dniu wczorajszym w godzinach wieczornych p. minister Shaw powrócił do Londynu.

Japonja zachowa ścisłą neutralność.

TOKJO, 15. VII. (Pat.) Rząd nie otrzymał dotychczas urzędowego potwierdzenia wiadomości o ultimatum sowieckiemu do Chin.

Ministerstwo spraw zagranicznych zaznacza, że w sporze sowiecko-

Zamiast bolszewików monarchiści rosyjscy.

WIEDEŃ, 15. VII. (Pat.) Dzienniki donoszą z Szanghaju, że władze chińskie, na miejsce zwolnionych funkcjonariuszy sowieckich kole-

Japończycy o rosyjskim ultimatum.

TOKJO, 15. VII. (Pat.) Władze japońskie uważają rosyjskie ultimatum

Chińczycy pozbywają się niepotrzebnych gości.

WIEDEŃ, 15. VII. (Pat.) „United Press” donosi z Charbinu, że władze chińskie aresztowały w Mandżurji 700 obywateli sowieckich, których

W Mandżurji panuje kompletna panika.

MOSKWA, 15. VII. (Pat.) Według wiadomości, jakie nadeszły dziś do Moskwy z północnej Mandżurji, miała tam zapanować kompletna panika. Życie publiczne zamarło.

Władze chińskie w dalszym ciągu stosują represje w stosunku do obywateli sowieckich. Większość urzędników sowieckich instytucji handlowych oraz pracowników kolei wschod-

Japonja specjalnie interesuje się wypadkami mandżurskimi.

MOSKWA, 15. VII. (Pat.) Korespondent Tass donosi z Tokio, że wypadki mandżurskie były tematem specjalnej konferencji pomiędzy ja-

Pełnomocnik sowiecki jedzie omawiać kwestje sporne.

WIEDEŃ, 15. 7. (Pat.) Wedle doniesień dzienników z Charbinu, zawiadomiła Moskwa władze tamtejsze, że jest już w drodze pełnomocnik sowiecki, który otrzymał polecenie omówienia z władzami chiń-

Pan Prezydent Rzplitej w Krakowie.

KRAKÓW, 15. VII. (Pat.) Przed godz. 6, samochody wiozące Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i jego otoczenie, stanęły na gruncie woj. krakowskiego we wsi Węgrzce.

Przy bogato przystrojonej bramie tryumfalnej zgromadziła się licznie przybyła z okolicznych miejscowości, w barwnych strojach ludność ziemi krakowskiej. Wzdłuż drogi ustawiły się banderki konne i oddziały przysposobienia wojskowego. Wysiadającego Pana Prezydenta witał woj. Kwaśniewski, dowódca O. K. gen. Wróblewski i inni, a zgromadzona ludność wznosiła entuzjastyczne okrzyki na jego cześć.

Po tem powitaniu Pan Prezydent udał się w dalszą drogę i o godz. 6 stanął przed bramą triumfalną na Prądniku Czerwonym, gdzie witali dostojnego gościa przedstawiciele władz rządowych, miejskich i wojskowych.

W chwili, gdy Pan Prezydent wysiadł z auta, orkiestra wojskowa 20 p. p. odegrała hymn państwowy. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej i powitaniu, Pan Prezydent podszedł w stronę grupy uczniów ochronki im. Tadeusza Kościuszki, którzy zgromadzili się na powitanie Pana Prezydenta. Jedno z dzieci wygłosiło wierszyk powitalny.

Pan Prezydent głęboko wzruszony ucałował serdecznie dziecko, pozem wraz ze swą wiałd od auta i pojechał do Zamku. Przy Barbakanie witała Pana Prezydenta rada miejska, korporacje, delegacja 42 ochotników krakowskich z chorągiewkami oraz towarzysztwa strzeleckie i kurkowe. U wylotu poszczególnych ulic ustawione były orkiestry. Dzieci szkolne obspowiadały samochód Pana Prezydenta kwiatami.

Na placu Bernardyńskim u stóp Wawelu w wojskowym ordynku ustawiła się Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, ze sztandarami i odznakami, powstańcy 63 roku, inwalidzi, rezerwiści i inni wojskowi. Członkowie związków wojskowych w entuzjastycznym nastroju witali Głowę Państwa, wznosząc gorące okrzyki na cześć najdostojniejszego zwierzchnika państwa i Armji. Pan Prezydent po pozegnaniu się z przedstawicielami władz udał się do komnat na Wawelu, Przed Zamkiem zaciągnięto warty honorowe.

Zjazd Międzynarodowego Związku Włókienniczego w Warszawie.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Warszawie obrady Międzynarodowego związku włókienniczego, na którym byli obecni delegaci kilkunastu państw Europejskich: Niemiec, Francji, Anglii, Belgji, Szwajcarii, Ameryki i t. d. Po całym szeregu przemówień i referatów, wygłoszonych przez poszczególnych delegatów państw, a odnoszących się do najaktualniejszych zagadnień włókienniczych zabrał głos sekretarz generalny Związku i Biura p. Shaw, obecny minister w gabinecie Mac Donalda, który w asystencji p. Szczerkowskiego, przewodniczył obradom.

P. Minister Shaw oświadczył w sposób kategoryczny, że wobec pełnych nieporozumień widzi się zmuszony do zrezygnowania ze stanowiska generalnego sekretarza Biura Związku włókienniczego. Oświadczenia tego zebrani nie przyjęli do wiadomości i w ten sposób została ta sprawa zlikwidowana.

W dniu wczorajszym w godzinach wieczornych p. minister Shaw powrócił do Londynu.

Japonja zachowa ścisłą neutralność.

TOKJO, 15. VII. (Pat.) Rząd nie otrzymał dotychczas urzędowego potwierdzenia wiadomości o ultimatum sowieckiemu do Chin.

Ministerstwo spraw zagranicznych zaznacza, że w sporze sowiecko-

Zamiast bolszewików monarchiści rosyjscy.

WIEDEŃ, 15. VII. (Pat.) Dzienniki donoszą z Szanghaju, że władze chińskie, na miejsce zwolnionych funkcjonariuszy sowieckich kole-

Japończycy o rosyjskim ultimatum.

TOKJO, 15. VII. (Pat.) Władze japońskie uważają rosyjskie ultimatum

Chińczycy pozbywają się niepotrzebnych gości.

WIEDEŃ, 15. VII. (Pat.) „United Press” donosi z Charbinu, że władze chińskie aresztowały w Mandżurji 700 obywateli sowieckich, których

W Mandżurji panuje kompletna panika.

MOSKWA, 15. VII. (Pat.) Według wiadomości, jakie nadeszły dziś do Moskwy z północnej Mandżurji, miała tam zapanować kompletna panika. Życie publiczne zamarło.

Władze chińskie w dalszym ciągu stosują represje w stosunku do obywateli sowieckich. Większość urzędników sowieckich instytucji handlowych oraz pracowników kolei wschod-

Japonja specjalnie interesuje się wypadkami mandżurskimi.

MOSKWA, 15. VII. (Pat.) Korespondent Tass donosi z Tokio, że wypadki mandżurskie były tematem specjalnej konferencji pomiędzy ja-

Pełnomocnik sowiecki jedzie omawiać kwestje sporne.

WIEDEŃ, 15. 7. (Pat.) Wedle doniesień dzienników z Charbinu, zawiadomiła Moskwa władze tamtejsze, że jest już w drodze pełnomocnik sowiecki, który otrzymał polecenie omówienia z władzami chiń-

Joachim Wołoszynowski

poseł na Sejm.

Eurazjanizm.

Zdanie piękne. Nad urzeczywistnieniem ideału sprawiedliwości społecznej głowią się ludzie nie od dzisiaj i wypowiedziają jeszcze piękniejsze zdania. Teorie socjalno-ekonomiczne „eurazjan” którzy się zabierają do budowania państwa, jako „przymierze prawdy”, nie stanowią rewolucji i trudno przypuścić, aby się mogły stać ową ideą potężną, wszechstronną i pozytywną. Bo, pozytywnie rzecz biorąc, nikomu nie nie oderwać, a wszystkim dać, to problemat, który łatwiej rozwiązywać, bujając na skrzydłach fantazji, niżli w realnych warunkach życia.

Nas wszelako obchodzą więcej stosunki narodowościowe w tem europejskim państwie, które ma być, w założeniu eurazjan „przymierzem prawdy”. Może tam znajdziemy ową skrzydlatą wielką ideę, opartą na prawdzie, a więc mającą nieprzezwyciężony urok prawdy. Gdyby eurazjanie to ideę istotnie odnaleźli, to by im darować można łatwo mglistość programu socjalnego, boć ludzkość jest dopiero w poszukiwaniach doskonałego programu socjalnego w tych poszukiwaniach doskonalili go częściowo i stopniowo.

3) Eurazjanizm zwraca uwagę do przedstawicieli ludów Rosji—Eurazji, zdających w dziedzinach religijnej i indywidualno-gospodarczej do zachowania możliwości samookreślenia się — o organizowanie w tym celu eurazjatyckiego ruchu narodowego.

4) Ustrój, istniejący obecnie w Z. S. S. R., jako zbudowany na zasadach międzynarodowości i komunizmu, winien być zreorganizowany w ten sposób, aby przy zachowaniu podkładu narodowym. Niezbędnym warunkiem narodowym. Niezbędnym warunkiem takiego przewzodzenia jest zachowanie dla narodu rosyjskiego możliwości, wynikających zarówno z państwowo ujętej świadomości narodowej, jak i z faktu budowania państwa narodowego. Możliwości tych naród rosyjski jest obecnie pozbawiony.

5) Jednakowoż, rola narodu rosyjskiego w rozbudowie Rosji-Eurazji nie ogranicza się do świadomości narodowej. Właśnie kultura rosyjska, uzupełniona przez elementy kultury innych narodów eurazjatyckich, winna być też dla kultury ponadnarodowej (eurazjatyckiej). Ta ostatnia zaś, nie krepując odrębności narodowych,

winna zaspakajać potrzeby wszystkich ludów Rosji-Eurazji. Zadaniem eurazjan jest przedsięwzięcie środków pozytywnych, sprzyjających rozwojowi kultury rosyjskiej, w dziedzinie ponadnarodowych zamierzeń; je-

dnakowoż, środki te w najmniejszym stopniu nie mogą ograniczać innych kultur narodowych.

Mglistość i niedoskonałość socjalno-ekonomicznego programu eurazji wybaczycie łatwo, bo jak wspominałem, ludzkość jeszcze nie wyznała doskonałego programu w tej dziedzinie. Zresztą program socjalny nie może być jakąś uniwersalną receptą wszechświatową, ale się musi przystosowywać do warunków gospodarczych każdego poszczególnego kraju i do charakteru każdego poszczególnego narodu. Natomiast w dziedzinie narodowej, wynajdywać nie nie potrzeba. Tu zasadniczym warunkiem zdrowia narodów jest ich wolność w rozporządzeniu swoim losem, w układaniu swoich spraw wewnętrznych wedle własnej woli, w łączeniu się w przymierza, związki i federacje. Jest to prawo narodów, tak naturalne, jak naturalnym jest prawo każdej jednostki ludzkiej do życia i kierowania swoim losem. Wolność narodów jest tą właśnie — mówiąc stylem p. Piotra Sawickiego — „potężną, wszechstronną i pozytywną ideą”, która przez cały świat kulturalny została już uznana, a która — znowu używam słów eurazjaty, p. Sawickiego — „w rozmachu i uporze przewyższa ideę komunizmu”.

Program eurazjatycki, narzucający narodom, zamieszkałym na obszarach „Eurazji”, projektowanej, jako

ALBUM

Zabytków Ewangelickich w Wilnie

Wydawnictwo Tow. im. Jana Ewangelickiego świeżo wyszło z druku i jest do nabycia we wszystkich księgarniach. 200 numerowanych egzemplarzy. 32 planyze ilustrowane. Cena 6 zł.

„państwo prawdy”, przymusowy związek, jest zaprzeczeniem prawdy, jest owem ewangelicznym wielomówstwem, które „od złego jest”.

Spróbujmy wyluskać istotną treść z zagnatwanych frazesów przytoczonego programu.

W p. 1 „Eurazjanizm” obiecują wszystkim narodom braterstwo—ale w granicach „Rosji-Eurazji”. To warunek. Dalej, w tymże p. 1 „Eurazjanizm” przynajmniej ludom Eurazji możliwość samookreślenia, ale znowu w granicach, określonych przez „konstytucję Z. S. S. R. i „przez praktykę administracyjną”. Te słowa nie są wyjęte z humorystycznego pisma, ale z politycznego programu Eurazjan.

„Eurazjanizm uważają za konieczne zapewnić tym ludom — cytując dalej z programu — możliwość duchowego samookreślenia się w dziedzinie religijnej i indywidualno-gospodarczej”. „Duchowe samookreślenie się w dziedzinie religijnej” można łatwo zrozumieć. W konstytucjach zachodnich nazywa się to poprostu „wolność wyznania” i nie jest to żadna rewelacja nowej prawdy. Natomiast, co znaczy „duchowe samookreślenie się w dziedzinie gospodarczej”, to bez jakiegokolwiek komentarza zrozumieć trudniej. Z samego zestawienia wyrazów możnażby nawet wykonać np. wolność oszukiwania w handlu, bo to jest również duchowe samookreślenie się indywidualne w dziedzinie gospo-

darczej. Tu w zawitym stylu myśl się zgubiła.

W p. 2 Eurazjanizm obiecują nawet prawo do autonomji tym narodom, które jej dotąd nie otrzymały”. Zachodzi pytanie, co ma nastąpić, jeżeli te narody nie zadowolnią się autonomją, i zapagną czegoś więcej? Takie pragnienia byłyby niebezpieczne. Lepiej brać to, co eurazjanizm ofiarują z łaski, bo można nie nie dostać. Bo wtem p. 1 stawia kategoryczne żądanie pozostania w granicach Rosji-Eurazji, „w braterstwie narodów” nawet bez autonomji.

P. 3-ci głosi, że „ustrój sowiecki, jako zbudowany na zasadach międzynarodowości, musi być zmieniony na ustrój ponadnarodowy”. Co przez to chcą „eurazjanizm powiedzieć”? Mamy w tymże punkcie wyjaśnienie: „warunkiem takiego przewzodzenia jest zachowanie dla narodu rosyjskiego możliwości, wynikających zarówno z państwowo ujętej świadomości narodowej, jak i z faktu budowania państwa narodowego”. Tu już koniec sztydło wyraźnie wylaził z eurazjatyckiego worka. Jest więcej niż wątpliwe, aby się wszystkie narody, które przysła Eurazja obiecuje sobie zamknąć w tym swoim worku, chętnie zgodziły na takie przewzodzenie, przy którym wszystkie możliwości byłyby przywilejem narodu rosyjskiego.

(D. c. n.)

WIEŚCI I OBRAZKI z KRAJU

Kasy oszczędnościowe w miasteczkach.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w specjalnym okólniku wyjaśniło, że komunalne kasy oszczędności, objęte rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 roku o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych, oraz rozporządzeniem wykonawczym ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13-go marca 1925 roku, wydanym w porozumieniu z ministrem Skarbu o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych.

Od września r. b. obowiązywać będzie nowe rozporządzenie o prawach publiczności dla szkół prywatnych. W szczególności dotyczy ono nadawania praw szkół państwowych szkółom średnim ogólnokształcącym i seminarjom nauczycielskim prywatnym. Podług nowych przepisów będą istniały trzy kategorie szkół prywatnych: z pełnymi prawami szkół państwowych; z niepełnymi i nieposiadającymi praw.

Litwini ostrzeliwują trawy polskie.

Przedwczoraj rzeką Mereczanką w rejonie Orań przepływało 5 tratw polskich. W chwili gdy tratwy miały położoną po brzegu litewskim strażnicę, zostały obstrzelane z kulomiotów oraz gęstym ogniem karabinowym ukrytych w krzakach strażników litewskich i szaulisów. Jeden z flisaków otrzymał ranę postrzałową.

Te nowe i niemal codzienne powtarzające się prowokacje litewskie zmusiły władze polskie do zakazania wszelkiego ruchu na Mereczance w celu zabezpieczenia życia flisaków.

Znowu prowokacja litewska.

W walce z „Kopistami“ Litwini użyli 3 kulomiotów.

Wczoraj zrana na odcinku granicznym Orany, litewska straż graniczna zasłona oddziałem szaulisów w liczbie kilkudziesięciu osób sprokowała formalną bitwę, w której użyte zostały przez Litwinów kulomioty.

W dniu tym Litwini przeprowadzili się na czołach na wyspę, gdzie ustawili 3 kulomioty, ostrzeliwując gęstym ogniem polskie patrole. Wywiązała się regularna bitwa, w której „kopiści“ odnieśli walne zwycięstwo. W wyniku bowiem blisko godzinnej strzelaniny napastnicy cofnęli się na litewskie terytorium, unosząc jednego ciężko rannego towarzysza.

W związku z powyższym faktem prowokacji litewskiej władze polskie zamierzają zwrócić się do granicznych władz litewskich z energicznym protestem.

Wszelchłowiński zjazd pszczelarzy i wystawa pszczelnicza na P. W. K.

W czasie od 15 do 25 sierpnia b. r. odbędzie się na terenach P. W. K. (Dział rolniczy, teren E w dużym namiocie — przy arenie) Wszelchłowski Zjazd Pszczelarzy i Wszelchłowska Wystawa Pszczelnicza.

Podczas zjazdu wystawiać będzie się: 1) pod gołęb niebem, a) matki pszczelne w ulikach, b) pnie w grupach po 4, to znaczy: wystawia się z jednego typu 4 uli, 2 lub 3 z pszczolami i jeden lub dwa puste. Pojedynczych pni z pszczolami nie przyjmuje się. Ule muszą być zaopatrzone w daszki i stragany.

II) w pawilonie, a) miód w plastrach za szkłem i w słoikach, b) przetwory z miodu (wina, pierniki, kosmetyki), c) wosk, d) przetwory z wosku (sztuczna węża), e) ule puste, f) przybory pszczelnicze, g) literatura: pomoce naukowe, choroby pszczoł, szkodniki pszczoł, wykresy i statystyki, historia pszczelnictwa, h) rośliny uprawne, ogrody, dziko rosnące, drzewa miododajne.

Dla informacji podajemy warunki dla wystawców:

- 1) Opłata za metr kw. rzeczywiście zajęty w hali wystawowej wynosi 20 zł., 2) Zgłoszenia najpóźniej do dnia 25 b. m., 3) Równocześnie z zgłoszeniem należy wpłacić za należytość za zamówione stoisko blankietem P. K. O. 207813, 4) W zgłoszeniu należy wymienić wszystkie eksponaty celem sporządzenia katalogu wystawowego, 5) eksponaty muszą się znajdować na terenie wystawy (Dział rolniczy, teren E) do dnia 13 sierpnia r. b., 6) Przy większym metrażu należy wysłać swego przedstawiciela celem ustawienia eksponatów i dekorowania stoiska przy czym potrzebne stoły dostarcza zarząd wystawy bezpłatnie.

Oprócz wystawy komitet zjazdu sżkuje szereg imprez, jak towarzyskie zebranie w Zoologu bankiet, wycieczkę do Gdyni, Warszawy, Krakowa, Wieliczki i t. p. Koszta przypuszczalne 250 zł.

Ogólnopolski Zjazd Kupców i Przemysłowców Samochodowych.

W dniu 29 lipca i 30 b. m. odbędzie się w Poznaniu Ogólnopolski Zjazd Kupców i Przemysłowców Samochodowych z całej Polski łącznie z kupcami handlowymi akcesoriami samochodowymi i pneumatykami. Na Zjeździe zostanie wygłoszone referaty: Warunki rozwoju automobilizmu w Polsce i jego wpływ na życie gospodarcze w kraju, następnie zagadnienie samochodów używanych, samochodów w nowej tarifie celnej, zagadnienie sprzedaży na raty oraz stan handlu automobilowego i warunki jego rozwoju.

Zjazd obradować będzie w sali „Śniadeckich“ Collegium Medicum, Poznań, Fredry 10. Pożądane jest jak najwcześniejsze nadsyłanie zgłoszeń o wzięciu udziału w Zjeździe, a to w celu przygotowania odpowiedniego lokalu, ażeby każdy biorący w nim udział członek miał dla siebie wszystko przygotowane.

Zjazd młodzieży socjalistycznej.

WIEDŃ, (Pat.) W przebiegu międzynarodowego zjazdu młodzieży socjalistycznej odbyły się 13 b. m. popołudniu i wieczorem liczne uroczystości połączone z zawodami lekkoatletycznymi członków czeskosłowackich towarzyszy gimnastycznych oraz wiedeńskich zrzeszeń robotniczych. Wieczorem odbył się ulicami miasta pochód z pochodniami.

Oficerowie lotewscy i estońscy w przejeździe przez Wilno.

W niedzielę dnia 14 b. m. o godz. 8-jej min. 5 rano przejeżdżał przez Wilno do Rygi po powrocie z 14-dniowej wycieczki po Polsce oficerowie lotewscy i estońscy. Wycieczkę towarzyszył do granicy pułk. dypl. Zawadzki oraz lotewski attache wojskowy z Warszawy.

Na dworcze wileński oczekiwali goście komendant placu pułk. Iwo Giżycki w otoczeniu korpusu oficerskiego, konsul lotewski w Wilnie Donas, przedstawiciele prasy i inni.

Strzały i pościg za włamywaczami.

Dnia 14 b. m. przodownik Czokajko Edward wraz z posterunkowym Jaciewiczem Kazimierzem przechodząc ulicą Szeroką zauważyli obładowanych workami 2-ich osobników, którzy po wyjściu z domu Nr. 1 starali się przedkryć. Zaintrygowani, podążyli za nimi w ślad, a gdy ci, ujrzawszy policję, poczęli uciekać padł okrzyk „stój!“, na który jeden z uciekających się zatrzymał, drugi zaś w dalszym ciągu usiłował zbiec. Wówczas przodownik Czokajko użył broni palnej, strzelając dwukrotnie z rewolweru, czem steroryzował uciekającego i wkrótce go ujął.

Po zatrzymaniu się pociągu goście wysiedli z obydwu oddziałów do ich dyspozycji wagonów salonowych. W tym momencie orkiestra l. p. p. Leg. wykonała hymny państwowe obydwo narodowości. Przeszło 20 minut do odejścia pociągu spędzono na pogawędce.

Po serdecznym pożegnaniu goście lodzkałi żegnani dźwiękami hymnów narodowych ich państw, oraz hymnu polskiego.

Ulotki komunistyczne na ulicach Wilna.

Nocy wczorajszej niewykręci sprawy rozruchli na terenie miasta ulotki komunistyczne, wzywające do

walki z faszyzmem. Ulotki zostały skonfiskowane.

KRONIKA

Wtorek 16 Lipca
Dziś: NMP. Szkaplernej. Jutro: A'el'sego W.
Wschód słońca—g. 2 m. 32.
Zachód „ „ „ 9 m. 40

URZĘDOWA

Inspekcja urzędów skarbowych. Przewodniczącym wyjechał na inspekcję urzędów skarbowych i kas okręgu wileńskiego. Zastępować p. prezesa będzie naczelnik wydziału kasowego, p. Jerzy Starzewski.

SPRAWY SZKOLNE

Skrócenie programu w szkołach powszechnych i niższych klasach szkół średnich. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z nowym rokiem szkolnym 1929-30 skracając program nauczania w szkołach powszechnych i niższych klasach szkół średnich. W naucz. polskiego opuszczone zostaną niektóre działy literatury staropolskiej. W arymetyce pominięte mają być działy, mające jedynie znaczenie teoretyczne. Położony będzie nacisk na pogłębienie nauki przyrody i geografii.

W niższych klasach zaprowadzone będą obowiązkowo godziny ortografii i nauki ładnego pisania.

Z KOLEI

Wagony mieszkaniowe dla kolejarzy. Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Komunikacji wyraziło zgodę na dostarczenie pracownikom kolejowym oraz ich najbliższym rodzinom wagonów kolejowych 3 klasy, podczas pobytu na letniskach. W związku z powyższym Wileńska Dyrekcja Kolejowa otrzymała polecenie celem przygotowania rotów kolejowych pod skład pociągów mieszkalnych. Kolejarze otrzymają wagony 3-jej klasy za czynsz płatny z góry. Wynajem wagonów może się odbywać do końca września r. b.

Zmiana rozkładu jazdy pociągów. Dyrekcja K. P. w Wilnie zawiadamia w celach informacyjnych, iż począwszy od 15 lipca r. b. zmienia się rozkład jazdy pociągów podmiejskich Wilno—Nowowiejska Nr. 1747/1748 jak następuje:

P. Nr. 1747, odchodzący obecnie z Wilna o godz. 19 m. 05, będzie odchodził o godz. 19 m. 40. P. Nr. 1748, odchodzący obecnie z Nowowiejskiej o godz. 19 m. 30, będzie odchodził o godz. 20 m. 1, oraz P. Nr. 532/533 i 534/535 Głębokie-Królewieczyzna, kursujące obecnie w dni robocze, będą kursowały od 15. VII. do 1. IX. r. b. w tydzień dwa razy w tygodniu, w poniedziałki i czwartki. Od 2. IX. r. b. jak dotychczas w dni robocze.

Z POCZTY

Ruch pocztowy. Jak wynika z ostatnio opracowanych danych statystycznych, w miesiącu ubiegłym nadano w Wilnie między innymi: listów — 2.983.382; listów warteściowych — 1822; telegramów — 12.075 oraz przesyłek — 436.065.

Osiągnięty z obrotu pocztowego czysty dochód w miesiącu ubiegłym wynosił ogółem 310.003 zł.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich. W roku bieżącym w dniach od 26 do 29 września włącznie odbędzie się w Wilnie trzydniowy Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich. Na Zjazd ten sprowadzany jest przyjazd około 1500 członków różnych polskości nauki lekarskiej i przyrodniczej.

Pierwszy Zjazd, dzięki inicjatywie d-ra Adriana Baranieckiego odbył się w Krakowie w roku 1869. Następnie odbywały się w okresach trzy- lub czteroletnich. Zjazdy te, będąc emanacją nauki całej Polski, odbywać się miały we wszystkich większych miastach Polski. Jednakże rząd rosyjski i pruski nie pozwalały na manifestację żywej myśli polskiej na terenie swych władz. Jeden jedyny wyjątek zaszedł w r. 1884, w którym to roku Zjazd obradował w Poznaniu. Gdy jednak w 12 lat później Zjazd ponownie miał się odbyć w Poznaniu, rząd pruski odmówił w przeddzień Zjazdu wydać paszporty na podróż do Poznania. I tak się stało, że w ciągu lat z górą czterdziestu Zjazdy obradowały naprzemiennie w Krakowie i w Lwowie. Ostatni Zjazd przed wojną — z koleji jedenasty — odbył się w r. 1911 w Krakowie.

Pierwszy Zjazd powojenny (z koleji dwunasty) obradował w r. 1925 w stolicy Państwa. Tam jako miejsce następnego Zjazdu wyznaczono na rok bieżący Wilno. Wilno temsamem po raz pierwszy w swych starach miało gościć będzie uczestników tego największego Zjazdu naukowego polskiego, którego mu w ciągu długiego szeregu lat gościć nie było wolno. Wątpić nie należy,

DOM

W CENTRUM MIASTA

z nowoczesnymi wygodami, z wspaniałym widokiem na pomieszczenie biura, nie mniej 10—12 dużych jasnych pokoi nabeżdże 13ba Przemysłowo-Handlowa. Pismem SZCZEGÓLNE oferty w kopertach zaadresowanych z napisem na kopercie: „Oferta na kupno domu“ nadsyłać składe w Burze Izby, ulica Trocka 3.

Z Sądów

POMYSŁOWI DŁUŻNICY, chcąc pozbyć się zobowiązań, wykradli przez parobków weksle.

Do mieszkanka dzierżawcy młyn wodnego w majątku Wojnarzyński pow. oszmiańskiego Piotra Iwaszki przyszedł młody człowiek i zawiadomił, iż dziedzie Rogiński wyzwa go do siebie. Iwaszko nie podejrzewając podstęp, udał się do dworu, lecz tu przekonał się, iż nikt po niego nie posyłał.

Tknięty złym przeczućmi, szybko wrócił do domu i już na drodze spotkał się z wystraszoną Leją Bunimowiczową, letniczką, która oświadczyła, iż zaraz po jego wyjeździe przyszedł dwaj mężczyźni, sterowzywali jągroząc śmiercią, wysunęli jedną z szafid w szafie, z której zabrali tekturę skórzana. Z łupem tym natychmiast zbiegli.

Okazało się, iż w tece prócz innych dokumentów przechowywane były weksle, wydane przez okolicznych gospodarzy na ogólną sumę 5550 zł. które dzierżawcy wypożyczyli sąsiadom na okrągły procentek 4—4,5 od sta miesięcznie.

W toku dochodzenia okazało się, że wszyscy dłużnicy, aczkolwiek ich zobowiązanie zagnęło, długi nie kwestjonowali, jedynie tylko Izidor i Jan Szawliowski z uporem twierdzili, że pożyczkę pieniądze zwrócili.

Dalsze śledztwo doprowadziło do ujścia parobka Szawliowski Antoniego Mikłusa, który wobec kategorycznego poznania go przez Bunimowiczównę, przyznał się, że na rozkaz swych chlebodawców, pod groźbą wydalenia go, był zmuszony do wykradzenia weksli. Pomagał mu w tem Bolesław Milezko.

W przeddzień wyprawy w mieszkaniu Szawliowski był ułożony szczegółowy plan działania. Wybrano dzień, w który cała rodzina spędzała na festynie w Gudojaju.

Wobec tych danych w stan oskarżenia postawiono Izzydora, 20 i Jana I. 63, Szawliowski, Antoniego Mikłusa, I. 25, Bolesława Milezko, I. 23 i Władysława Turlo, I. 24. Oskarżając ich o napad rabunkowy.

Wczoraj sprawa ta rozpoznawana była przez III-ci wydział karny sądu okręgowego. Przedłożył p. sędzią Brozowski przy udziale pp. sędziów Bobrowskiego i Jacewicza. Oskarżał podprokurator p. Korkuc.

Pod sądni Mikłis i Milezko przyznali się do winy. Natomiast Szawliowski oraz Turlo wyparli się jakiegokolwiek udziału w tej sprawie.

Po przeprowadzeniu przewodu sądowego, wysłuchaniu argumentacji oskarżyciela publicznego i obrońców, sąd zmienił kwalifikację czynów podsądnych i skazał Antoniego Mikłusa i Bolesława Milezka za dokonanie kradzieży na 4 lata dożywotnio, a za przodrządanie do spełnienia kradzieży Jana Szawliowskiego i Izzydora Szawliowskiego na 3 lata dożywotnio. Szawliowski zgonozonno wymiar kary na zasadzie przysługującej im ustawy o amnestii, a na pozostałą część kary zaliczono odbyty przez nich arest prewencyjny.

Na rzecz powódki cywilnej Teofilii Iwaszki od Szawliowski zasądzono 1000 zł. z procentami i kosztami. Ka-er.

SPORT

OTWARCIE BASENU PŁYWACKIEGO WIL. OKR. ZW. PŁYW.

Wybudowany staraniem Wil. Okr. Zw. Pływ. przy ul. Sołtąskiej basen pływacki o wymiarach 50x18, otworzył swoje podwoje amatorom sportu pływackiego w dniu 14. VII. i zgromadził wcale spora ilość widzów, którzy z dużym zainteresowaniem śledzili przebieg zorganizowanych przy tej okazji zawodów pływackich.

Wyniki uzyskano następujące: **Bieg 100 mtr.** stylem dowolnym: 1) Skoruk M. (Pol. Kl. Sp.), 1:34,6; 2) Skoruk Jan (Pol. Kl. Sp.), 1:38,9; 3) Stankiewicz (l. p. p. Leg.).

Bieg 100 mtr. na znak: 1) Kukliński (Pol. Kl. Sp.), 1:55 (rek. okr.); 2) Czerwoniec (Pogoń), 1:55,2.

Bieg 200 mtr. styl. klas.: 1) Bengis (Z. A. K. S.), 3:35,8; 2) Podhajski (l. p. p. Leg.), 4:17,9; 3) Piotrowski (l. p. p. Leg.).

Bieg 1500 mtr. styl. dow.: 1) Frank (l. p. p. Leg.), 33:58; 2) Czeczot (Pogoń) 34:11,5; 3) Korekow (Pogoń).

Bieg 100 mtr. na znak pań: 1) Skorukówna Anna (Pol. Kl. Sp.), 2:24; 2) Skorukówna Zinoida (Pol. Kl. Sp.).

Zawody tenisowe o mistrz. wojskowe garniz. wil. na kortach Osrodka.

Okreagowy Osrodek W. F. Wilno organizuje w celach propagandowych w przyszłym tygodniu (w dniach 19, 20, 21 b. m.) na czolową zawodniczkę kortów tenisowych **świeżo wybudowanych kortów tenisowych** mistrzostwo wojskowe garnizonu wileńskiego.

Na program turnieju złoży się: 1) gra pojedyncza pań, 2) gra pojedyncza pań, 3) gra podwójna pań, 4) gra mieszana podwójna.

W turnieju mogą uczestniczyć oficerowie garnizonu wileńskiego (łącznie z N. Wilejką) oraz panie z Rodziny Wojskowej.

Rozgrywki odbywać się będą systemem olimpijskim (3 sety w finale 5 setów). Funkcje kierownicze turnieju przyjął raczyli: p. pułk. A. Krzyżanowski, d-ca l. p. p. funkcję sędziego głównego, p. mjr. Z. Zajączkowski, zastępca d-cy 5 p. p. Leg. funkcję kierownika zawodów.

Turniej odbywać się będzie w godzinach popołudniowych (od g. 16 w dn. 19 i 20, oraz w dniu 21 od godz. 9—13 i od 16—20).

Mecz wotepolo Pol. Kl. Sp. — Pogon 5:1 (3:0).

Zwyciężyła lepsza technicznie drużyna Pol. Kl. Sp.

Wilno na mistrzostwach lekkoatlet. pań w Warszawie.

Na mistrzostwach lekkoatlet. pań, które odbywały się obecnie w Warszawie (13 i 14) okręg wileński reprezentowany jest przez czolową zawodniczkę Makabi Wil. p. Lewiczównę, która startuje w rzutach: kulą, oszczepem i dyskiem oraz w skoku w dal. Załowac należy, że Związek Strzelecki Wileński nie wysłał na te zawody swojej doskonałej zawodniczki p. Krosnicka, która znajduje się w znakomitej formie.

Popierajcie Ligę Morską

Życie dyktuje mi temat

Jestem często zapytywany skąd biorę wciąż nowe tematy do moich artykułków i kiedy mi się wyczerpią zapas tych tematów... Odpowiadam, że tematy moje są niewyczerpane i nieskończone, jak nieskończone jest życie, ten najcudniejszy pisarz i dramaturg, tak mizernie przez nas nasładowany.

Bo posłuchajcie: czyż nie życie napisało za mnie ten wstrząsający artykuł.

Oto w tych dniach rozegrała się w Berlinie straszna tragedia rodzinna, której ponurym bohaterem jest 42-letni Polak Gustaw Grzybowski, portjer. Grzybowski w nerwowej depresji zastrzelił żonę swoją Marię, oraz 14-0 letnią córkę Irenę, a następnie sam popelnil samobójstwo przez powieszenie. Grzybowski pozostawił szereg listów i rachunków oraz dokładny wykaz długów wraz z pieniędzmi na ich uregulowanie.

W liście do władz policyjnych szalony ten człowiek oświadcza, że popełnił ten czyn z obawy o byt materialny rodziny w przyszłości.

Na Boga. Nieszczęśliwiec ten pod wpływem chwilowej rozpaczki musiał chyba zmyślił postradać, przycimiony rozszedk zupełnie odmówił mu posłuszeństwa, skoro ważył się on na czyn tak okropny. I w dodatku — co za powód? Obawa o przyszłość materialną rodziny. Ależ było to tylko od niego samego zależne, od jego pracy, wstrzemięźliwo-

ści, umiarkowania w wydatkach, oszczędności, zdwojeniu energii i t.d.

Przecież każdy z nas (a i napewno w Berlinie) wie, że aby zabezpieczyć sobie i rodzinie przyszłość — wystarczy zawrzeć Ubezpieczenie życie w P. K. O., opłacać co miesiąc kilkanaście lub kilkadziesiąt złotych, aby po kilkunastu latach uzyskać zabezpieczony kapitał, pozwalający na urządzenie sobie i rodzinie bezpiecznej przyszłości.

I niema tragedji. Przyszłość nasza jest w naszym reku, tylko od nas samych zależy, nieszczęsny panie Grzybowski.

Ot i macie. Życie napisało za mnie artykuł. M. Cz.

Waszyngton zadolony z wyroku na fałszerzy dokumentów.

BERLIN, 13. VII. (Pat). „Berliner Tageblatt“ donosi z Waszyngtonu, że wyrok sądu berlińskiego w procesie przeciwko fałszerzom dokumentów Orlowowi i Pawłowskiemu przyjęty tam został z zadowoleniem.

Sen. Borah wyraził miał przekonanie, że fabryka fałszywych dokumentów, która tak zgubny wpływ wywarła na stosunek Anglii i Ameryki do Rosji sowieckiej, znajduje się w Berlinie.

W związku z tem zapowiedziano miał wdrożenie przez swego męża zaufania prywatnego dochodzenia na gruncie berlińskim.

Katastrofa samolotu „Untin Bowler”.

Samolot wpał w morze i rozbił się. Załoga uratowana.

OTTAWA, 15. VII. (Pat). Samolot „Untin Bowler”, odbywający lot z Chicago przez Berlin do Warszawy nad Arktyką, zepchnięty został...

przez silny prąd powietrzny z portu Burwell w morze i rozbił się. Załoga samolotu została uratowana.

„Numancja” na falach oceanu.

Dn. 21 ub. miesiąca major pilot hiszpański Mello Franco, który przed trzema laty po raz pierwszy przeleciał południowy ocean...

ze posiadani w kieszeni sześć cygar, przypaliliśmy je i paliliśmy po pół cygara dziennie, kolejno wszyscy czterej.

Z wodą było gorzej. Pierwszego dnia już nie mieliśmy ani kropli. Zrobiliśmy filtr z kawałka wełny i lejka od benzyny, cedząc w ten sposób morską wodę.

Deszcz lat bezustannie. Wiatr uosił nas coraz bardziej na południe, wskutek czego odsuwaliśmy się od linii, uczęszczanej przez okręty.

LONDYN, 15.VII. (Pat). Minister spraw zagranicznych Henderson zakomunikował dziś w Izbie Gmin, że rząd angielski za pośrednictwem rządu norweskiego wysłał do rządu...

LONDYN, 15.VII. (Pat). Mac Donald oświadczył w Izbie Gmin, że decyzja w sprawie uznania Rosji...

WIEDEN, 15.VII. (Pat). „Neue Freie Presse” zamieszcza artykuł hr. Coudenhove-Calergi o paneuropejskiej inicjatywie min. Brianda.

Autor dowodzi, że decyzja francuskiego ministra spraw zagran. nie była wcale niespodziewana, dojrzała ona w ciągu szeregu lat.

Briand pragnie usilnie współpracować z Anglią tembardziej, że w kraju tym obecnie znajduje się u steru minister spraw zagr.—zwolennik pacyfizmu.

Idea Brianda nie posiada skrytych planów, ani zamiarów. Briand był jednym z pierwszych, który po wojnie światowej uznał potrzebę szerszego porozumienia wśród wszystkich narodów Europy.

ANGORA, 15.VII. (Pat). Według urzędowych informacji, uzyskanych w ostatniej chwili w sprawie wylewów i obsunięcia się gruntu w okolicach Surmene nad Czarnym Morzem uległo tam 216 domów całkowicie zniszczeniu, zaś 50 domów częściowemu.

Jak dotychczas stwierdzono, liczba ofiar wyniosła 199 zabitych i 50 rannych. Komunikacja między poszczególnymi miejscowościami przzerwana.

Nieznany jest dotychczas los 10 miejscowości. Obsuwanie się gruntu trwa w dalszym ciągu. W niektórych okolicach ludność opuszcza swe domostwa, chroniąc się w górach.

TEHERAN, 15.VII. (Pat). W okolicach Chorassan odczuto gwałtowne trzęsienie ziemi. Wiele wiosek padło ofiarą katastrofy. Ofiary wśród...

Z OSTATNIEJ CHWILI

Demonstracje przeciwchińskie w Moskwie.

MOSKWA, 15.VII. (Pat). Dziś po południu odbyły się w Moskwie demonstracje przeciwchińskie, zorganizowane przez miejscowe związki zawodowe.

Gmach poselstwa otoczony był silnym kordonem wojska, a na sąsiednich ulicach zgromadzono oddziały kawalerji.

Demonstracja miała naogół przebieg spokojny. Do żadnych ekscesów nie doszło.

Ataman Siemionow ma tworzyć w Mandżurji buforowe terytorjum.

MOSKWA, 15.VII. (Pat). Na podstawie informacji gazet, wychodzących na terytorjum Mandżurji, korespondent Tass donosi, że ataman Siemionow w porozumieniu z rządem...

dem nankińskim ma jakoby utworzyć w Mandżurji buforowe terytorjum, z którego przeprowadzać zamierza wypadki przeciwko ZSSR.

Anglja zaprasza Sowjety na konferencję w sprawie wznowienia stosunków dyplomatycznych.

LONDYN, 15.VII. (Pat). Minister spraw zagranicznych Henderson zakomunikował dziś w Izbie Gmin, że rząd angielski za pośrednictwem rządu norweskiego wysłał do rządu...

sowieckiego zaproszenie do przysłania do Londynu delegata w celu przedyskutowania sprawy wznowienia stosunków dyplomatycznych angielsko-sowieckich.

Oświadczenie Mac Donald.

LONDYN, 15.VII. (Pat). Mac Donald oświadczył w Izbie Gmin, że decyzja w sprawie uznania Rosji...

sowieckiej nie stanie się faktem, dopóki Izba Gmin nie omówi tej sprawy.

Pionier idei paneuropejskiej o planie Brianda.

WIEDEN, 15.VII. (Pat). „Neue Freie Presse” zamieszcza artykuł hr. Coudenhove-Calergi o paneuropejskiej inicjatywie min. Brianda.

Autor dowodzi, że decyzja francuskiego ministra spraw zagran. nie była wcale niespodziewana, dojrzała ona w ciągu szeregu lat.

Briand pragnie usilnie współpracować z Anglią tembardziej, że w kraju...

tym obecnie znajduje się u steru minister spraw zagr.—zwolennik pacyfizmu.

Idea Brianda nie posiada skrytych planów, ani zamiarów. Briand był jednym z pierwszych, który po wojnie światowej uznał potrzebę szerszego porozumienia wśród wszystkich narodów Europy.

Szczegóły katastrofalnej powodzi w Turcji.

ANGORA, 15.VII. (Pat). Według urzędowych informacji, uzyskanych w ostatniej chwili w sprawie wylewów i obsunięcia się gruntu w okolicach Surmene nad Czarnym Morzem uległo tam 216 domów całkowicie zniszczeniu, zaś 50 domów częściowemu.

Ważnym jest dotychczas los 10 miejscowości. Obsuwanie się gruntu trwa w dalszym ciągu. W niektórych okolicach ludność opuszcza swe domostwa, chroniąc się w górach.

Jak dotychczas stwierdzono, liczba ofiar wyniosła 199 zabitych i 50 rannych.

Nieznany jest dotychczas los 10 miejscowości. Obsuwanie się gruntu trwa w dalszym ciągu. W niektórych okolicach ludność opuszcza swe domostwa, chroniąc się w górach.

Trzęsienie ziemi.

TEHERAN, 15.VII. (Pat). W okolicach Chorassan odczuto gwałtowne trzęsienie ziemi. Wiele wiosek padło ofiarą katastrofy. Ofiary wśród...

ludzi są stosunkowo niewielkie, co tłumaczy się tem, iż trzęsienie ziemi nastąpiło w dzień.

Silne lotnictwo to potęga Państwa

Naczelnny redaktor „Epoki” uległ wypadkowi samochodowemu.

Na szosie lubelskiej w odległości półtora km. od Miłosny, uległ wypadkowi samochodowemu naczelnny redaktor „Epoki” i wiceprezes syndykatu dziennikarzy warszawskich, Stefan Grostern.

Doznał on złamania uda i pokałeczenia twarzy. Lekarz pogotowia prywatnego po opatrunku przewiózł przyszwankowanego do lecznicy dr. Solmana, przy ul. Al. Szucha.

NA WILEŃSKIM BRUKU

— Porażony piorunem. W dniu 13 b.m. podczas burzy został porażony piorunem przez otwarte okno, będący w mieszkaniu przy ul. Trwałej Nr. 9. Podoficer Wojciech, Kozia Nr. 9. Pogotowie Ratunkowe Podoficera w stanie niezagrażającym życiu przewiózł do szpitala żydowskiego.

— Samobójstwa. W dniu 13 b. m. Kolesowski Jan, Polceka 100, będąc w stanie pijanym, rzucił się do rzeki Wilji w celu samobójczym. Kolesowski wydobyl z wody rybak Zukowski Władysław, Mahometowska Nr. 8. Desperata przewieziono do III-go komisariatu dla wytrzeźwienia się.

— W dniu 15 b. m. szeregowej Małamet Lejzor w celach samobójczych rzucił się z Zielonego mostu do Wilji. Będący na moście posterunkowy Pasternak Władysław pośpieszył na ratunek. Desperata przy pomocy przechodnia Legunko Wacława, zam. przy ul. Piarskiej, wydobyl z wody. Przyczyna targnięcia się na życie dotychczas nieznana.

— Podrutek. W dniu 13 b. m. doręczni domu Nr. 15 przy ul. Wingry Dowbor Paulina znalazła podrutka pięciomiesięczną w wieku około 3 tygodni. Podrutka umieszczono w przytulku Dzieciątka Jezus.

— Falszywe pieniądze. W dniu 14 b.m. Stankiewiczowa Anastazja, właścicielka piwnicy przy ul. Sichej 2, dostarczyła do 3-go posterunku fałszywe monety 50-groszowe, które otrzymała od nieznanego osobnika. Dochodzenie w toku.

— Kradzieże. Dochodzenie ustaliło, że kradzieży 270 dolarów, 125 rubli w złocie i 2 pierścieniów na szkodę Pilsa Hipolita, Smoleńska 13, dokonał jego służący Sawicka Weronika. Sawicką zatrzymano. Do kradzieży się przynała, oświadczyła, że skradzione pieniądze częściowo roztrwonila, za pozostałe 1500 zł. nabyła garderobę. Odnażoniono dwa skradzione pierścienie i 1 dolar w gotówce.

— W dniu 14 b. m. Bakun Andrzej, Słomińska 27, zameldował, że w nocy z dnia 13 na 14 b. m. do jego mieszkania przez niezamknięte okno przedostał się złodziej i skradł książeczkę oszczędnościową na złożone pieniądze w sumie 600 zł. i czarny zegarek „Omega”. Ogólne straty szkodowanej oblicza na 667 zł.

— W dniu 13 b. m. Bajelówna Syderja, Kalwaryjska 33, zameldowała policji, że nieznanemu sprawca dostał się do jej mieszkania przez niezamknięte okno i skradł futro damskie, 4 srebrne widelce i 2 łyżeczki srebrne z monogramami „B. B.”. Ogólne straty oblicza na 500 złotych.

Rozmaitości

NIEDZWIEDZ - PASAZEREM AEROPLANU Pewna ekscentryczna amerykańska, Moma Gleibson, odbyła swą pierwszą podróż aeroplanem w towarzystwie swego ulubieńca, młodego stokłowego niedzwiedzia „Spota”, który z podróży powietrznej był zupełnie zadowolony i po wyładowaniu nie chciał wsiadać z aeroplanu.

Kino Miejskie. Od dnia 16 do 19 lipca 1929 r. wiazanie będzie wywielany film: „UBOGI MILJONER”. Komedja w 8 aktach. W roli głównej: RICHARD DIX. Kasa czynna od godziny 5 m. 30. „NIEDOROSTEK”.

KINO-TEATR „HELIOS”. Dziś! Wielka atrakcja i sensacja! Dramat erotyczno-salonowy „NADKOBIETA”. Problem małżeństwa i macierzyństwa. W rolach głównych sukces! Wszczęświatowy sukces! Pocz. seansów 6, 8 i 10.15.

KINO Piccadilly. Poraz pierwszy w Wilnie wielki dramat rosyjski „Tancerka Katarzyny II”. Wzruszająca dramata w 12 akt. z czasów panowania cesarzowej Katarzyny II. Udział blorą znakomitoi artyści rosyjscy: OLGA GZOWSKA, OSIP RUNCIC i M. CZERNOW. Ciemnota, rozwydrzenie i rozpusta rosyjskiej szlachty pod panowaniem Katarzyny II. Krwawa groza odległych czasów niewoli chłopkiej. Historyczny balet cesarskiego teatru dworskiego w Petersburgu. Pod biczem despoty! Zwycięstwo miłości!

KINO-TEATR Światowid. Dziś! Wielki atrakcyjny program! LIL DAGOWER i NIGEL BARRIE w przepięknym pogodnym dramacie: „KOMEDJA SERC” oraz ulubiony komik PATACHON w aktualnej farsie „Piec z krótkimi spódniczkami”. W dwóch obrazach trzy asy ekranu.

Kino Kolejowe OGNISKO. Dziś! Najznakomitsza artystka świata GLORJA SVANSON w 10 aktowym dramacie „Kobieta czy lalka”. dramat-satyra na stosunki w świecie arystokratów. Nad program: wspaniała komedja w 2 aktach. Poczatek o godzinie 6-ej wieczorem. — W niedziele i święta o godzinie 4-ej. — Ceny zwykle.

PIEGI. ŻÓŁTE PŁAMY, OPALENIZNE USUNA POD GWARANCJĄ APTEKARZA JANA GADEBUSCHA. „AXELA” KREM. SE. MAŁY - ZŁ. 2.50. SE. DUŻY - ZŁ. 4.50. „AXELA” MYDŁO. 1 SZT. - ZŁ. 1.25. 3 SZT. - ZŁ. 3.50. Do nabywa w składach aptecznych, aptekach i perfumeryjach. Hurtowa sprzedaż na składzie aptecznym B-cia ARMANOWSCY WILNO, UL. RUDNICKA 12. 1927-4

Nie wyrzucajcie starych kapeluszy!!! 1928 O Mamy zaszczyt zakomunikować Sz. Publiczności, iż została odnowiona fabryka kapeluszy firmy B. MAŁK, która posiada nowe maszyny i ostatnie modele. Fabryka ta przerabia męskie i damskie. Chemiczne czyszczenie PANAM. Pamiętajcie adres: ul. Niemiecka 6. Wejście z podwórza.

Oddam na Województwo Wileńskie wyłączne przedstawicielstwo epokowego artykułu samochodowego i lotniczego codziennego użytku. Interesanci, zasobni w nieznaczny kapitał obrotowy, gotowi objąć przedstawicielstwo za gwarantowaną minimalnego zbytu miesięcznego, zechcą zgłosić się pisemnie pod „U.S.A.” Administracja „Kurjera Wileńskiego”.

SZOFRER. poszukuje posady. Mam referencje i świadectwa. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wileńskiego” pod „Szofer”.

Poszukuje posady konduktora autobusowego z kaucją. Łaskawe zgłoszenia: Wilno, Nowosiwicka 6-6. 2012-2

3 DOMY. doehodowe z ogrodem warzywnym i owocowym sprzedamy za 4.500 dolarów. Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152 2012-1

LEKARZE. DOKTOR MEDYCYNY A. CYMBLER. CHOROBY WENERYCZNE I SKÓRNE. Elektrotarapia, Dintermia, Słońce górskie, Soltux. 1308 Mickiewicza 12 róg. Tatarskiej. Przyjmuje 9 - 2 1 5 - 7

LETNISKA. Zakopane. Pensjonat - Hotel „Złota Pantera”, Chramcówki 31, blisko dworca, doktorowej Musiałowej i doktorowej Urbanickiej, nowo otwarty, cały rok otwarty. 1928-2

Pieniężne. zlecenia i lokaty najsolidniej z absolutną gwarancją zwrotu zaliczamy Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152

PIANINA. do wynajęcia. Repertoria i strojenia. Ul. Mickiewicza 24 - 9. Estko. 1767

Dr. Kenigsberg. CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE i analizy karkarek. Przyjmuje 9-12 1 4-8. Mickiewicza 4 tel. 1090. W. Z. P. 73

Wilenkin. ul. Tatarska 20. Meble. jadalne, sypialne i gabinetowe, kredensy, stoły, szafy, łóżka i t.d. Wykwintne. Mocne. NIEDROGO. Na dogodnych warunkach i na raty. Nadeszły nowości. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Jagiellońska 3, telefon 99. Czynne od godz. 9-3 pop. Naczelnny redaktor przyjmuje od godz. 2-3 pop. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6-7 wiecz. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor przyjmuje od godz. 12-2 pop. Ogłoszenia przyjmują od godz. 9-3 i 7-9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia - ul. Ś-to Jańska 1, telefon 3-40. CENA PRZEMUMERATY: miesięcznie z adresem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem - 40 gr., w tekście I, II str. - 30 gr., III, IV, V, VI - 35 gr., za tekstem - 15 gr., kronika rekl.-komun. katy - 100 zł, za wiersz redakcyjny, ogłoszenie mieszkaniowe - 30 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenie cyfrowe i tabelaryczne - 50% drożej, za zastrzeżeniem miejsca - 25% drożej, za numerami niedzielnych i świątecznych - 25% drożej, zagranicą - 100% drożej, zamiejscowe - 25% drożej. Dla pozostających gasy 30% zniżki. Za numer 4-odowody 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio lamowy, za tekstem 10-cio lamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń. Wydawca „Kurjer Wileński” S-ka z ogr. odp.

